

EEN PARADIJSVOGEL IN AMSTERDAM

Kunst

Tekst: Joost Klaverdijk
Fotografie: Casper van Aggelen

“Er was altijd een hand die mij vastpakte”

Rien Verschuur is een beeldend kunstenaar uit Amsterdam die prima voldoet aan alle clichés die je van een beeldend kunstenaar uit Amsterdam hebt. Een bon vivant pur sang, van de allercharmantste soort. Loop met hem door de stad en je staat verbaasd over het aantal mensen dat hem groet. Verschuur omarmt het leven, zo veel is duidelijk. Het is ook iets dat in zijn werk naar voren komt. Licht en kleur overheersen. Dat Verschuurs leven ook zijn schaduwkanten heeft, spreekt ook voor zich. Niemands leven gaat alleen over rozen. Het staat allemaal omschreven in 'Een reis door een kunstenaarsleven', het boek dat over Verschuur is verschenen. Het geeft naast zijn verhaal een mooi beeld van zijn oeuvre, dat intussen veertig jaar beslaat.

Het werk van Verschuur is vaak geïnspireerd door illustere schilders als Rembrandt, Cézanne en Kandinsky. Andere bronnen zijn liefde, vrouwelijk schoon en verlangen. Vaak terugkomende onderwerpen in zijn schilderijen zijn religie, spiritualiteit en symboliek. Maar altijd is er dat spel met het licht, dat een Verschuur tot een Verschuur maakt.

THERAPEUT

“Het leven heeft me gelouterd en niets is me bespaard gebleven”, zegt Verschuur (67). “Maar ik heb in mijn werk de beste therapeut die je je kunt indenken. Ik kan het uiten. Daarnaast ben ik opgegroeid in heel veel gastvrijheid; er was altijd een hand die me vastpakte.”

Verschuur wordt op 2 juli 1946 op de Amsterdamse Keizersgracht geboren. Vlak na zijn geboorte vertrekken zijn ouders naar Indonesië, waar hij de eerste vijf levensjaren woont.

Bepalend voor Verschuurs latere carrière is de ontmoeting met broeder Ferini, onderwijzer op zijn lagere school. Deze broeder ontstak bij de jonge Rien het vuur door zijn boeiende verhalen over literatuur, muziek en schilderkunst. Tijdens zijn lagerschooltijd ontstaat ook de liefde voor gregoriaanse muziek en stille devotie. Met geïnstitutionaliseerde religie, en met name de katholieke hiërarchie, heeft hij helemaal niets.

“Maar ik heb in mijn werk de beste therapeut die je je kunt indenken”

Dat kwam met name door zijn moeder, die door de gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog moeite had met elke vorm van hoger gezag. Die houding zorgde voor nieuwe religieuze ‘tradities’ in huize Verschuur, en de verschillende wereldreligies zijn later een belangrijke inspiratiebron voor de schilder. Maar meer uit verbazing dan uit bewondering.

VADER

Vader Verschuur bleef achter in Indonesië toen Rien met zijn moeder en broer naar Nederland terugkeerde. Pas toen Rien 13 was, kwam zijn vader terug. Eindelijk, zo dacht hij, had Rien de vader die hem tijdens zijn levensreis zou vergezellen. Dat geluk was echter van korte duur, want twee jaar later overleed zijn vader. Op Rien maakte dat een enorme indruk. Op het juiste moment kwam het echtpaar Jan Willem Rädcker en Mies Wenckenbach in Riens jonge leven. Zij ontvingen hem met open armen in hun huis in de Betuwe. Jan Willem was een telg uit de beroemde kunstenaarsfamilie. Hij wierp zich op als leermeester én vaderfiguur voor Rien. De jonge schilder in spé kreeg aanvankelijk de opdracht om de 26 luiken van het woonhuis van de Rädckers te schilderen. Bijkomende afspraak: Rien moest iedere middag een schilderij maken. Als beloning was er een dagelijks glas bier, en met dat in het vooruitzicht lukte het Rien om iedere dag een schilderij te voltooien ... In zijn jeugd ontmoet Rien ook een andere toonaangevende kunstenaar: Jan

Peeters, een huisvriend van zijn ouders. Rien voelt intuïtief een band met hem, maar kan die aanvankelijk niet verklaren. Pas jaren later, als hij 18 is, krijgt Rien te horen dat Peeters zijn biologische vader is. Hij begrijpt dan ook dat zijn passie voor kunst genetisch bepaald is.

VRIENDSCHAP

“Tussen Jan Peeters en mij was nooit sprake van een vader-zoonrelatie”, zegt Verschuur. “Ik heb met hem nooit die intimiteit gehad om ‘de vragen’ te stellen. Wel groeide er een hechte vriendschap,

en op artistiek gebied een meester-leerlingrelatie. Want Jan Peeters was een groot vakman, een kunstenaar van de oude stempel.”

Als Rien 21 is, overlijdt zijn moeder plotseling na een kort ziekbed. Maar de omgang met de familie Rådecker, de kunstenaarsvrienden en de band met Jan Peeters zijn de springplank voor zijn verdere ontwikkeling als beeldend kunstenaar. “Ik heb mijn jeugd eigenlijk niet helemaal afgemaakt”, zo kijkt hij nu terug op die periode, “maar het heeft me geleerd te overleven.”

Het was de jonge Verschuur intussen wel duidelijk dat het kunstenaarschap hem op het lijf was geschreven. Hij volgt enkele opleidingen, zuigt de invloeden op als een spons en stelt een indrukwekkend portfolio met zijn werk op. Werk verkopen blijkt echter een ander verhaal. Armoede was Riens deel. Maar het leven van een bohemien, onconventioneel

en artistiek, met veel cafébezoek en afwijkende werktijden, zat hem als gegoten ...

STIJL

De stijl van Riens schilderijen wordt steeds meer ‘tekenachtig’. Tekenen en schilderen blijken voor hem onlosmakelijk verbonden, en die combinatie geeft een verdere impuls aan de ontwikkeling van zijn talent. Rond zijn 30e krijgt ook het element ‘licht’ een definitieve plek in zijn werk. De uitdrukking van het licht staat bij het ontwerpen van ieder werk voorop. Vervolgens bouwt Rien het schilderij uit geometrische en fragmentarische delen op, steeds rekening houdend met het verhaal dat hij wil vertellen. De nog steeds jonge Verschuur is een reiziger. Hij verblijft fysiek vaak in Frankrijk en Oostenrijk, en ‘reist’ langs alle belangrijke

kunststromingen in de geschiedenis. Mooie vrouwen (ook in lange relaties) en lange vriendschappen zijn Riens vaste metgezellen in zijn levensreis. Het werk van Rien Verschuur stond

centraal op een flink aantal exposities, en de laatste jaren is hij actiever en ijveriger dan ooit. Voor rust en inspiratie is hij tegenwoordig vaak in Zeeland te vinden. Turend over het strand komt hij tot gedachten en inzichten, die later in zijn atelier tot leven komen. Vraag Rien wanneer hij gelukkig is en hij zegt: “Als ik mag creëren.”

Het boek ‘Een reis door een kunstenaarsleven. Veertig jaar werk van Rien Verschuur’ is een uitgave van het Comité Vrienden van Rien Verschuur. De tekst in het boek is van kunsthistoricus mr. drs. Marcel Verhoeven en is, naast een interview met de kunstenaar, de bron voor dit artikel.

Vraag Rien wanneer hij gelukkig is en hij zegt: “Als ik mag creëren.”

